

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-1616/23-S

Název	Základní škola Psáry, příspěvková organizace
Sídlo	Jílovská 141, 252 44 Psáry
E-mail	lagunapsary@volny.cz
IČO	63 833 832
Identifikátor	600 022 099
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jakub Adámek
Zřizovatel	Středočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Jílovská 141, Psáry
Inspekční činnost na místě	23. – 25. 5. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků základního a zájmového vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále „ŠVP“), jejich naplňování a souladu s právními předpisy a příslušnými rámcovými vzdělávacími programy, podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školný zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola Psáry (dále „škola“) vykonává činnost základní školy speciální (dále „ZŠS“) a školní družiny (dále „družiny“). Poskytuje základy vzdělání žákům se středně těžkým a těžkým mentálním postižením v kombinaci s tělesným, smyslovým postižením či s poruchou autistického spektra.

Zvyšuje se počet žáků školy a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří potřebují vyšší stupně podpůrných opatření. Žáci jsou vzděláváni v deseti ročnících v pěti třídách podle školního vzdělávacího programu pro základní školu speciální. ZŠS vzdělávala k termínu inspekce 27 žáků (naplněna na cca 93 %, aktuálně 25 žáků), družina 20 účastníků zájmového vzdělávání (naplněna na 90 % aktuálně 18 účastníků zájmového vzdělávání). V souvislosti se zvýšením nejvyššího povoleného počtu žáků došlo od minulé inspekce též ke zvýšení počtu pedagogů.

Škola je plně bezbariérová.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ve funkci působí ředitel školy (dále „ředitel“) od 1. srpna 2012, pro její výkon je odborně i manažersky kvalifikovaný. Daří se mu naplňovat stanovené reálné cíle rozvoje školy. Část pravomocí ředitel vhodně a účinně delegoval na zástupkyni, která působí též na pozici výchovné poradkyně. Od poslední inspekční činnosti se zvýšila účinnost kontrolního systému organizace. Pedagogický sbor tvoří ředitel a osm učitelů, z nichž jeden pro získání odborné kvalifikace studuje. Ostatní učitelé odbornou kvalifikaci splňují a spolu s vedením školy realizují kroky vedoucí k naplňování cílů stanovených v dokumentech školy. Účinnou podporu žákům v průběhu jejich vzdělávání poskytuje devět asistentů pedagoga, chybějící kvalifikaci si jeden doplňuje studiem. V zájmovém vzdělávání působí s částečnými pracovními úvazky tři vychovatelky družiny, jedna pro získání odborné kvalifikace studuje. Snahu o získání kvalifikovaných pedagogů ředitel prokázal. Ředitel vytváří podmínky pro další profesní rozvoj všech pedagogů v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, které vhodně vychází z potřeb školy, a v něm získané poznatky byly patrné i v průběhu hospitací.

Podporu pedagogům, žákům a jejich zákonným zástupcům správně poskytuje školní poradenské pracoviště. Jeho členem je také psycholog a zároveň metodik prevence. Studium pro výkon specializovaných činností žádný z uvedených pedagogů neabsolvoval. Škola také věnuje náležitou pozornost prevenci rizikového chování žáků a rizikům plynoucích z jejich speciálních vzdělávacích potřeb.

Úrazovost školy je na obvyklé úrovni jako u srovnatelných škol. Žáci jsou seznamováni s bezpečnostními riziky a poučováni o prevenci. Dohledy nad žáky jsou smysluplně nastaveny a prováděny v průběhu celého jejich pobytu ve škole. Proti vstupu neoprávněných osob jsou budovy vhodně zabezpečeny.

Zdařilá je motivace žáků ke třídění odpadu ve všech prostorách školy, což v praxi vhodně podporuje jejich environmentální výchovu, vzdělávání a osvětu.

Materiální a prostorové podmínky jsou velmi dobré, umožňují naplňování školního vzdělávacího programu (dále ŠVP). Přínosem pro všestranný rozvoj žáků je úzká spolupráce s Domovem Laguna, jehož prostory škola využívá při vzdělávání a nadstandardně též keramickou dílnu, tělocvičnu, vnitřní bazén s vyhřívanou vodou, rozsáhlé venkovní zázemí s hřišti i možnost kontaktů s domácími zvířaty. Veškeré tyto aktivity mají pozitivní vliv na fyzický i psychický vývoj žáků.

Učebny jsou vybaveny množstvím žakovské literatury i učebních a didaktických pomůcek. Přínosem bylo též využití finančních zdrojů na doučování žáků ohrožených školním neúspěchem a prostředků určených na digitalizaci, z nichž byly žákům zakoupeny iPady, které škola vhodně využívá na zajištění komunikace se žáky.

Pro pohodlí žáků ve třídách slouží sedací vaky, které mohou v případě potřeby využít, a množství vhodných relaxačních pomůcek včetně pomůcek pro smyslovou výchovu. Počítačová učebna a jedno oddělení družiny jsou vybaveny interaktivními tabulemi, v počítačové učebně slouží při výuce též několik dotykových obrazovek. Ve třídách jsou viditelně umístěny prostředky s vizualizací, které vhodně napomáhají žákům s poruchou autistického spektra s orientací. Kromě běžných učeben slouží výuce též učebny pro individuální práci se žáky. Manuální zručnost žáci rozvíjejí ve cvičné kuchyňce.

Příležitost ke zlepšení má škola v rozšíření prostor pro využití terapie metodou snoezelen a družinu, do budoucna i pro střední školu z důvodu širšího uplatnění absolventů na trhu práce, viz níže.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání ve všech hospitovaných hodinách vycházelo ze ŠVP. Vzdělávací cíl hodin byl proto vhodně stanoven s ohledem na očekávané znalosti a dovednosti žáků. Pedagogové rozvíjeli rozumové schopnosti žáků účinnými speciálně pedagogickými metodami práce a vhodným využíváním didaktických a speciálně pedagogických pomůcek. Zaznamenaná byla výrazná individualizace vzdělávacích aktivit. Důsledně byly zohledňovány speciální vzdělávací potřeby jednotlivých žáků. Při výuce vyučující vhodně volili metody a obsah diferencovali podle aktuálních možností žáků, kteří si správně osvojovali dovednosti využitelné v praktickém životě; dobře byla začleněna práce s chybou. Pedagogové žákům správně poskytovali zpětnou vazbu využitelnou při dalším učení. Důraz byl kladen na rozvoj sebeobsluhy a co nejvyšší míru soběstačnosti, zdravý životní styl, propojení s běžným životem, dokončování činností a motivující hodnocení. Požadavky na žáky byly přiměřené a srozumitelné. Významným pozitivem byl empatický přístup pedagogů k jednotlivým žákům a patrná souhra činností asistentů pedagoga a vyučujících. Výuka byla většinou organizována v blocích umožňující účinné propojování výuky s relaxačními a odpočinkovými chvilkami i průběžné využívání mezipředmětových vztahů. Rozvíjena byla kreativita žáků, kteří vhodně využívali možnost k vlastnímu rozhodování. Vhodně byly využity i alternativní formy komunikace, vyučující podporovali rozvíjení komunikativních dovedností žáků důležitých pro jejich praktický život. Pedagogové jim poskytovali dostatek času k vyřešení zadaných úkolů; pracovali s názornými pomůckami. Část žáků sama pracovala s výpočetní technikou, v jiné hodině byla výpočetní technikou vhodně podpořena názornost výuky, aktivitu žáků účinně podporovaly hudební rytmické nahrávky. Asistenti pedagoga se aktivně podíleli na všech fázích výuky včetně její přípravy. Dle pokynů vyučujících pomáhali žákům s pro ně náročnějšími úkoly, motivovali je k dalším činnostem, pomáhali s udržením pozornosti jednotlivců, podíleli se na odborné manipulaci žáků s těžkým omezením pohybu. Žáci se řídili jasnou instruktáží pedagogů, ke vzdělávání přistupovali pozitivně, vyjadřovali své potřeby a požadavky včetně uspokojení z dokončené práce, úkoly plnili a dokončovali. Příležitostí ke zlepšení je vytváření častějších příležitostí k sebehodnocení komunikačními prostředky podle individuálních možností žáků a dle předem stanovených kritérií.

Zájmové vzdělávání bylo dobře připraveno a organizováno. Výuka byla individualizována. Žáci relaxovali nebo realizovali nabízené činnosti, ke kterým je příjemná atmosféra pozitivně motivovala.

Výuka je vhodně doplňována realizací společných akcí se spolupracujícími organizacemi, organizací výletů, pobytů v přírodě, i možnostmi práce žáků a absolventů školy v zájmových kroužcích.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Zákonní zástupci jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání žáků informováni zejména prostřednictvím osobních setkávání pedagogů se zákonnými zástupci žáků při jejich příchodu nebo odchodu ze školy. Využívána je také telefonická či e-mailová komunikace.

Vedení školy sleduje a projednává výsledky vzdělávání žáků v pedagogické radě. Shromažďuje hlavně informace od vyučujících a třídních učitelů, z hospitací a výstupů vlastní přímé pedagogické činnosti. Vedení školy přijímá opatření ke zlepšování výsledků vzdělávání, zabývá se zejména efektivitou nastavených podpůrných opatření. Jejich účinnost systematicky konzultuje se školskými poradenskými zařízeními. Přejech žáků z prvního na druhý stupeň je plynulý.

Ve školním roce 2021/2022 prospělo všech 27 žáků; všichni jsou správně hodnoceni slovně. Výsledky vzdělávání jsou hodnoceny na základě výstupů prací žáků (portfolií). V minulém školním roce absolvovali tři žáci, kteří v dalším vzdělávání nepokračují. Škola se sice snaží působením na zákonné zástupce, aby absolventi ve studiu pokračovali, naráží však na špatnou dostupnost navazujících oborů. V současné době jsou někteří absolventi zaučení pro práci v pekárně.

Silnou stránkou školy je propojování jejích činností s Domem Laguna Psáry, neboť část žáků a absolventů školy tak zůstává v kontaktu s vedením a zaměstnanci školy, což umožňuje sledovat jejich další uplatnění např. v chráněné dílně. Rovněž přínosné je zapojování účastníků do výletů, kulturních a společenských akcí organizovaných školou.

Výchovná opatření sice nejsou využívána, ale slovní hodnocení na vysvědčení se dotýká i chování žáka. Nikdo nebyl v uplynulém školním roce hodnocen sníženým stupněm z chování. Škola nezaznamenala takové projevy rizikového chování, které by byly úmyslně zaviněné žákem. Vyskytující se problémové chování bývá spojeno především s jeho zdravotním postižením. K upevňování pozitivních vztahů ve třídách napomáhají také společné akce a výjezdy žáků mimo budovy školy.

Výsledky zájmového vzdělávání v družině jsou zdařilé. Podílí se na nich zejména upevňování kladných postojů účastníků k přírodě, pohybovým či výtvarným aktivitám.

Závěry

Vývoj školy

- Ředitel školy přijal opatření k odstranění nedostatků zjištěných předchozí inspekční činností.
- Zvyšuje se počet žáků školy a počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří potřebují vyšší stupeň podpůrných opatření.
- Došlo ke zvýšení počtu pedagogických pracovníků.

Silné stránky

- Materiální vybavení základní školy i účinná spolupráce s Domovem Laguna a dalšími organizacemi pozitivně ovlivňují vzdělávání žáků.
- Všichni zaměstnanci empaticky přistupují k žákům školy.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Byly málo využívány příležitosti k sebehodnocení žáků dle jejich individuálních možností podle předem stanovených kritérií.

- Chybí vlastní prostory školy pro realizaci cílů stanovených v dokumentech školy.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Metodicky vést pedagogy k sebehodnocení žáků dle jejich individuálních možností a podle předem stanovených kritérií.
- Ve spolupráci se zřizovatelem případně dalšími sociálními partnery zlepšit prostorové podmínky školy.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a přijmout adekvátní opatření k jejich prevenci a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e – podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Čj.: OŠMS/1106/2001 ve znění dodatků č. 1 a 2 vydaná Středočeským krajem 30. listopadu 2009 a dodatky č. 1 až 6
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, stav k datu inspekční činnosti
3. Koncepční záměry ředitele školy k datu inspekční činnosti – struktura dlouhodobého záměru
4. Školní vzdělávací programy školy k datu inspekční činnosti
5. Školní řád Základní školy Psáry a vnitřní řád školní družiny k datu inspekční činnosti
6. Matrika školy k datu inspekční činnosti
7. Třídní knihy, rozvrhy k datu inspekční činnosti
8. Materiály školního poradenského pracoviště k datu inspekční činnosti
9. Školní preventivní program pro školní rok 2022/2023
10. Vzorek personální dokumentace pedagogických pracovníků včetně jmenování a potvrzení ředitele ve funkci, dokladů o kvalifikaci, plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a přehledu o absolvovaném dalším vzdělávání
11. Účetní a hospodářská dokumentace školy za rok 2022 a první čtvrtletí 2023
12. Dokumentace k BOZ včetně knihy úrazů
13. Materiály a práce žáků k datu inspekční činnosti – vzorek
14. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2021/2022
15. Inspekční zpráva Čj.: ČŠIS-14/17-S
16. Webové stránky školy k datu inspekční činnosti <http://zsspecialnipsary.cz/>

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Věra Ritz-Radlinská Scherlingová,
školní inspektorka, vedoucí
inspekčního týmu

Ing. Marcela Orthoberová,
kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.